

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	5
İÇİNDEKİLER	7
KISALTMALAR	11
GİRİŞ	13

BİRİNCİ BÖLÜM

ADİL YARGILANMA HAKKININ BİR UNSURU OLARAK MAHKEMEYE ERİŞİM HAKKI VE MAHKEMEYE ERİŞİM HAKKININ SINIRLANDIRILMASI

I. ADİL YARGILANMA HAKKI	17
A. Kavram Olarak	17
B. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Bakımından Önemi	22
C. Tarihsel Gelişimi	23
1. Uluslararası Metinlerde	23
a. Genel Olarak	23
b. Birleşmiş Milletler Evrensel İnsan Hakları Beyannamesi	25
c. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi	26
2. Türk Hukukunda	28
a. Anayasal Düzenlemeler	28
b. Kanuni Düzenlemeler.....	31
D. Türk Hukukunda Adil Yargılanma Hakkını Koruyucu Mekanizmalar	33
1. Anayasa Mahkemesi.....	33
2. İnsan Hakları Tazminat Komisyonu.....	34
II. ADİL YARGILANMA HAKKININ KORUMA ALANI	36
A. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin Yorum Metotlarına Göre Adil Yargılanma Hakkının Koruma Alanı	36
B. Medeni Hak ve Yükümlülüklerle İlişkin Uyuşmazlık Kavramı	41
1. Genel Olarak.....	41
2. Hak ve Yükümlülüklerin Anlamı.....	42
3. Hak ve Yükümlülüğe İlişkin Uyuşmazlık	42
4. Hak ve Yükümlülüğün Medeni Niteliği	44
III. ADİL YARGILANMA HAKKININ ALT İLKE VE UNSURLARI	46
A. Yasayla Kurulmuş, Bağımsız ve Tarafsız Mahkemede Yargılanma Hakkı.....	46

B. Hakkaniyete Uygun Yargılanma Hakkı	47
C. Aleni Yargılanma Hakkı	48
D. Makul Sürede Yargılanma Hakkı	50
IV. MAHKEMEYE ERİŞİM HAKKI	50
A. Kavram Olarak	50
B. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi İçtihatları	53
C. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 13. Maddesinde Düzenlenen Etkili Başvuru Hakkı ile İlgisi	59
D. Anayasa'daki Düzenlemeler ve Anayasa Mahkemesi İçtihatları	61
V. MAHKEMEYE ERİŞİM HAKKININ SINIRLANDIRILMASI	66
A. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi İçtihatları Uyarınca Sınırlandırma	66
1. Genel Olarak	66
2. Doğrudan Sınırlandırma	69
3. Dolaylı Sınırlandırma	71
B. Anayasa Mahkemesi İçtihatları Uyarınca Sınırlandırma	72

İKİNCİ BÖLÜM

İŞ UYUŞMAZLIKLARININ YARGISAL ÇÖZÜMÜNDE MAHKEMEYE ERİŞİM HAKKI

I. İŞ UYUŞMAZLIĞI KAVRAMI VE UYUŞMAZLIK ÇÖZÜM YÖNTEMLERİ	75
II. İŞ UYUŞMAZLIKLARININ ÇÖZÜMÜNDE MAHKEMEYE ERİŞİM HAKKININ GÖRÜNÜMÜ	79
III. ŞEKİL VE SÜRE KOŞULLARI ÖNGÖRÜLMESİ YOLUYLA MAHKEMEYE ERİŞİM HAKKININ SINIRLANDIRILMASI	82
A. Sosyal Güvenlik Kurumu'na Başvuru Zorunluluğu	82
1. Kanuni Düzenlemeler	82
2. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi ve Anayasa Mahkemesi İçtihatlarına Göre Değerlendirme	87
B. Yetki İtirazının Görevli İdari Makama Kaydedilmesi Zorunluluğu	89
C. Zamanaşımı Süreleri Öngörülmesi	93
1. Genel Olarak	93
2. Kanuni Düzenlemeler	95
a. İş Hukuku Bakımından	95
b. Sosyal Güvenlik Hukuku Bakımından	97
3. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin Zamanaşımı Sürelerine İlişkin İçtihatları	98
4. Anayasa Mahkemesi'nin Zamanaşımı Sürelerine İlişkin İçtihatları	100

a. Genel Olarak	100
b. İş ve Sosyal Güvenlik Hukuku Kararları	101
D. Hak Düşürücü Süreler Öngörülmesi	107
1. Genel Olarak	107
2. Kanuni Düzenlemeler	108
a. İş Hukuku Bakımından	108
b. Sosyal Güvenlik Hukuku Bakımından	112
3. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin Hak Düşürücü Sürelere İlişkin İçtihatları	113
4. Anayasa Mahkemesi'nin Hak Düşürücü Sürelere İlişkin İçtihatları.....	115
a. Genel Olarak	115
b. İş ve Sosyal Güvenlik Hukuku Kararları	115
5. Değerlendirme.....	121

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

İŞ UYUŞMAZLIKLARININ ALTERNATİF UYUŞMAZLIK ÇÖZÜM YÖNTEMLERİYLE ÇÖZÜMÜNDE MAHKEMEYE ERİŞİM HAKKI

I. İŞ UYUŞMAZLIKLARININ ÇÖZÜMÜNDE TAHKİM	125
A. Genel Olarak.....	125
B. İhtiyari Tahkim	127
1. Kanuni Düzenlemeler	127
a. 4857 Sayılı İş Kanunu'ndaki Düzenleme	127
b. 6356 sayılı Kanun'daki Düzenleme	131
2. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi ve Anayasa Mahkemesi'nin İhtiyari Tahkime İlişkin İçtihatları	132
3. Değerlendirme.....	134
a. 4857 Sayılı İş Kanunu'ndaki Düzenleme	134
b. 6356 sayılı Kanun'daki Düzenleme	142
C. Zorunlu Tahkim	144
1. Kanuni Düzenlemeler	144
a. Genel Olarak	144
b. Yüksek Hakem Kurulu'na Başvuru Zorunluluğu	145
c. Kamu Görevlileri Hakem Kurulu'na Başvuru Zorunluluğu	147
2. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi ve Anayasa Mahkemesi'nin Zorunlu Tahkime İlişkin İçtihatları	148
3. Değerlendirme.....	150
a. Yüksek Hakem Kurulu'na Başvuru Zorunluluğu	150
b. Kamu Görevlileri Hakem Kurulu'na Başvuru Zorunluluğu	153

II. İŞ UYUŞMAZLIKLARININ ÇÖZÜMÜNDE ARABULUCULUK.....	155
A. Genel Olarak	155
B. Kanuni Düzenlemeler.....	156
1. Bireysel İş Uyuşmazlıklarında	156
a. İhtiyari Arabuluculuk	156
b. Dava Şartı Arabuluculuk	158
2. Toplu İş Uyuşmazlıklarında	161
a. Olağan Arabuluculuk	161
b. Olağanüstü Arabuluculuk	162
C. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi ve Anayasa Mahkemesinin Zorunlu ve İhtiyari Arabuluculuğa İlişkin İçtihatları	163
D. Değerlendirme	165
1. Genel Olarak	165
2. Dava Şartı Arabuluculuk.....	167
a. Dava Şartı Arabuluculuk Düzenlemesinin Mahkemeye Erişim Hakkını Sınırlandırması.....	167
b. Dava Şartı Arabuluculuk Düzenlemesinin Meşru Amaç Taşımaması	168
c. Dava Şartı Arabuluculuk Düzenlemesinin Orantılı Bir Sınırlama Teşkil Etmesi.....	169
SONUÇ.....	177
KAYNAKÇA.....	183